

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-12-08

Diarienummer N139-0798/19

Handläggare

Nicklas Kristiansson

Telefon: 031-365 00 00

E-post: nicklas.kristiansson@lundby.goteborg.se

Utvärdering av möjlighet för ledamöter att delta i nämndsammanträde på distans

Förslag till beslut

I Lundby stadsdelsnämnd:

Stadsdelsnämnden Lundby översänder föreliggande tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2019-11-21 § 28, om medgivande för nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildningen, nämnden för intraservice och stadsdelsnämnden Lundby att hålla sammanträden med ledamöter närvarande på distans inom ramen för ett pilotprojekt som pågår 1 januari – 31 december 2020. En gemensam utvärdering ska lämnas till kommunstyrelsen efter avslutat projekt.

Stadsdelsnämnden Lundby fastställde 2020-02-25 § 48, deltagande på distans samt bestämmelser för ledamot som önskar delta på distans.

En faktor som har påverkat pilotprojektet är den rådande pandemin. Stadsdelsnämnden beslutade i maj månad att ordinarie ledamöter deltar på sammanträdet fysiskt och inte på distans. Deltagandet av ersättarna kommer anpassas utifrån arbetet med att minska smittspridningen av covid-19.

Vid bedömning av enkätresultatet och lämnade synpunkter kan även vägas in att stadsdelsnämndens sammanträde 25 november var första gången som tjänstgörande ledamöter deltog på distans.

Enkätresultatet visar överlag på goda resultat för bild- och ljudkvalitet samt upplevelsen att när ledamöterna inte var på plats fysiskt så missar de delar av den mellanmänskliga kommunikationen med de andra ledamöterna.

Förvaltningens bedömning är att pilotprojektet har fallit väl ut och under de särskilda omständigheterna som har gällt under året med den rådande pandemin och har varit till nytta för stadsdelsnämndens politiker.

Bedömning ur ekonomisk dimension

När stadsdelsnämnden Lundby påbörjade deltagandet i pilotprojektet fanns inte den tekniska utrustningen i egen ägo, utan denna lånades av annan deltagare i projektet. Förvaltningen har efter sommaren haft möjlighet att köpa in egen utrustning till lokalen

där stadsdelsnämnden har sina ordinarie nämndsammanträden. I och med införskaffandet har arbetet som uppstår vid hanteringen av digitala möten blivit enklare.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

En av de frågor som finns i enkätundersökningen avser frågan om deltagande på distans bedöms påverka möjligheterna till kontakter med allmänheten samt åsiktsutbyten utanför sammanträdet ram. De svar som har inkommit på denna fråga är skiftande från de som har besvarat utvärderingsenkäten, vilket möjligtvis kan förklaras med att det inte brukar vara så många medborgare som brukar besöka stadsdelsnämndens sammanträden.

Att möjliggöra sammanträden där ledamöter deltar på distans minskar sårbarheten och risken för att nämnden inte ska vara beslutsför. Utifrån rådande pandemin har möjligheten att delta på distans även varit viktigt för att kunna följa Folkhälsomyndighetens allmänna råd och rekommendationer för att minska smittspridningen i samhället.

Samverkan

Information om ärendet lämnas på förvaltningsövergripande samverkansgrupp 2020-12-10.

Expedieras

Kommunstyrelsen

Ärendet

Enligt kommunstyrelsens beslut ska en gemensam utvärdering ska lämnas till kommunstyrelsen efter avslutat projekt. Stadsdelsnämnden Lundby har att besluta om uppföljning av deltagandet i pilotprojekt att hålla sammanträden med ledamöter närvarande på distans under år 2020. Då stadsdelsnämnden upphör vid årsskiftet 2020/2021 behöver därför uppföljningen av pilotprojektet ske under december månad.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2019-11-21 § 28, om medgivande för nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildningen, nämnden för intraservice och stadsdelsnämnden Lundby att hålla sammanträden med ledamöter närvarande på distans inom ramen för ett pilotprojekt som pågår 1 januari – 31 december 2020.

Stadsdelsnämnden Lundby fastställde 2020-02-25 § 48, deltagande på distans samt bestämmelser för ledamot som önskar delta på distans.

I kommunfullmäktiges reglemente för stadsdelsnämnderna fastslås att Göteborgs Stads nämnder, exklusive kommunstyrelsen, får besluta om att hålla sammanträde öppet för allmänheten med stöd av 6 kap 25 § kommunallagen (2017:725). Stadsdelsnämnden Lundbys sammanträden är som regel öppna för allmänheten enligt stadsdelsnämndens beslut 2020-01-02 § 16.

Med anledning av utbredningen av pandemin har ordförande för stadsdelsnämnden 2020-04-14 fattat ett ordförandebeslut där stadsdelsnämndens sammanträden i april, maj och juni inte längre ska vara öppna för allmänheten. Med anledning av Folkhälsomyndighetens rekommendationer där större sammankomster inte är längre är tillåtna och för att minska smittspridningen i samhället.

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 § 10, om tillägg i samtliga nämnders reglemente för att möjliggöra distansdeltagande. Av tillägget i reglementet framgår bland annat att ordförande avgör om närvaro får ske på distans. Kommunallagens krav på ljud- och bildöverföring i realtid måste efterkommas för att det ska vara möjligt att fatta beslut vid sammanträden med ledamöter närvarande på distans.

Stadsdelsnämnden Lundby beslutade 2020-05-26 § 125, att ersättare som deltar på distans är berättigade till förrättningsarvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst. Ersättning ges under förutsättning att deltagandet sker enligt kommunallagens krav på ljud- och bildöverföring i realtid. Samtidigt beslutades att de sedan tidigare fastställda reglerna för distansmöten som stadsdelsnämnden beslutade om i februari föreslås gälla vad gäller ledamöters deltagande på sammanträden. Ordinarie ledamöter deltar på sammanträdet fysiskt och inte på distans. Deltagandet av ersättarna kommer anpassas utifrån arbetet med att minska smittspridningen av covid-19.

Ordförande för stadsdelsnämnden fattade 2020-09-09 ett ordförandebeslut där stadsdelsnämndens sammanträden i september, oktober, november samt december inte längre ska vara öppna för allmänheten Med anledning av Folkhälsomyndighetens rekommendationer där större sammankomster inte är längre är tillåtna och för att minska smittspridningen i samhället.

Sammanfattning av enkätundersökningen

I samband med stadsdelsnämndens sammanträde 25 november 2020 genomfördes en digital enkätundersökning för att utvärdera stadsdelsnämndens deltagande i pilotprojektet. Vid det aktuella nämndsammanträdet deltog nio ledamöter eller dess tjänstgörande ersättare på distans samt tre icke tjänstgörande ersättare på distans. Fem av dessa ledamöter deltog på distans från annan del stadsdelshuset, detta för att kunna förflytta sig till sammanträdesrummet efter det att ärenden som hanteras på det öppna sammanträdet var avslutat. När förflyttningen var genomförd kunde handlingarna avseende sekretess hanteras. Vid stadsdelsnämndens tidigare sammanträden har ersättare deltagit via distans efter stadsdelsnämndens beslut i maj månad.

I den digitala enkätundersökningen har det ställts frågor som exempelvis kvalitet på bild och ljud samt även fråga kring möjligheterna till kontakt med allmänheten har påverkats i samband med deltagande via distans för nämndens ledamöter.

Ett mindre urval av tjänstemän har också fått möjlighet att besvara enkäten dock ingår inte dessa svar i denna utvärdering.

Nedan följer en sammanställning av de svar som har inkommit från enkätresultatet.

Hur fungerade sammanträdet utifrån de tekniska förutsättningarna?

Här beskriver de flesta ledamöterna att det har fungerat bra. Här finns även en jämförelse med upplevelsen på andra ställen som har varit betydligt sämre. Här nämns att det ibland är lite svårt att uppfatta vad som sägs i mötesrummet när inte presentationsbilderna delas live.

Hur fungerade sammanträdet utifrån kvalitet på bilden? (Skalan där 1 innebär dåligt och 6 betyder utmärkt)

Snittet som redovisas är 4,3

Hur fungerade sammanträdet utifrån kvalitet på ljudet? (Skalan där 1 innebär dåligt och 6 betyder utmärkt)

Snittet som redovisas är 4,0

Hur fungerade sammanträdet utifrån "deltagande på lika villkor" för de som är på plats och de som deltar på distans?

Det flesta politikerna upplever att det fungerar ganska bra, men det nämns samtidigt att det är svårare att få ett likvärdigt deltagande på distans. Då hen missar den mellan mänskliga kommunikationen då inte alla ledamöterna befinner sig på plats.

Likaså nämns att den egna ledamotens teknikkunskap och tillgång till anpassad mötesutrustning kan även skapa ojämlika förutsättningar för deltagande.

"Tycker alla har kunnat delta och bidra, men det kräver också att man som mötesordförande är lyhörd och uppmärksam".

Upplevelsen för de ledamöterna som var på annan plats i stadsdelshuset är att det var bra och helt okej.

Någon ledamot påtalar att det ibland kan vara svårt att höra vad som sägs under frågestunder, alla får inte tillgång till samma information.

Hur fungerade det inför sammanträdet (för den som deltar på distans, ordförande, tjänsteperson) - anmälningförfarandet? - instruktionerna för Skype/Teams?

Här upplever de flesta av ledamöterna att det fungerar bra. Här nämns också att de känner sig ganska säkra och trygga i handhavandet.

Övriga synpunkter på sammanträdet? Vad fungerade och vad kan förbättras?

Här lämnade politikerna input till förvaltningen om saker som kan göras justeras för att upplevelsen ska bli ännu lite bättre, såsom exempelvis en annorlunda hantering av kamerorna i sammanträdesrummet så att ledamöterna på plats syns bättre. Översyn av ljud och bild.

En annan synpunkt var att ordförandeklubban behöver vara av mjukare karaktär då trycket från när klubban slås i bordet påverkade ljudbilden hos ledamöterna på distans.

Här lämnades även en uppmaning till alla ledamöterna att inte använda sig av egna eller andras bakgrunder så att de övriga ledamöterna kan se att de är ensamma och inte befinner sig i en offentlig miljö där de skulle kunna stå under otillbörlig påverkan.

Att det säkerställs att ledamöterna på distans får till sig all information innan ärendet går till beslut. Vid något tillfälle var upplevelsen att det var en viss fördröjning när en ledamot begärde ordet.

Här lämnades ett förslag för att åtgärda detta genom att ordförande får fler enheter så hen kan se folk som begär ordet samtidigt som sina handlingar.

På vilket sätt påverkar deltagande på distans möjligheterna till kontakter med allmänheten samt åsiktsutbyten utanför sammanträdet ram?

Flera politikerna upplever det som svårare och negativt.

Här lämnas ett förslag om att öka möjligheterna för medborgarnas delaktighet vid nämndsammanträde i dessa pandemitider skulle kunna ske genom att mötena sänds till allmänheten.

”Marginellt, mycket sällan någon allmänhet på plats ändå”

”Nämndmöten som tidigare varit öppna har nu blivit slutna för allmänheten. Rent teoretiskt borde däremot inte distansmöten begränsa möjligheten för allmänheten att bevaka politiska möten”

”Det är svårt att kommunicera med andra än de i den egna gruppen”

”Finns inga möjligheter då sammanträdet är stängt för allmänheten”

”Allmänheten brukar inte vara så flitiga”

”Såklart att det inte underlättar allmänhetens insyn, men många kontakter inför olika möten har ju tagits innan”

Utvärdering av pilotprojektet

Vid bedömning av enkätresultatet och lämnade synpunkter kan även vägas in att stadsdelsnämndens sammanträde 25 november var första gången som tjänstgörande ledamöter deltog på distans vid nämndens sammanträde. Vid tidigare nämndsammanträden har det endast varit ersättarna som deltagit på distans efter stadsdelsnämndens beslut i maj månad.

Enkätresultatet visar överlag på goda resultat för bild- och ljudkvalitet. Upplevelsen finns också att när ledamöterna inte var på plats fysiskt så missar de delar av den mellanmänskliga kommunikationen med de andra ledamöterna.

En faktor som har påverkat pilotprojektet är den rådande pandemin. Stadsdelsnämnden beslutade i maj månad att ordinarie ledamöter deltar på sammanträdet fysiskt och inte på distans. Deltagandet av ersättarna kommer anpassas utifrån arbetet med att minska smittspridningen av covid-19.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att pilotprojektet har fallit väl ut och under de särskilda omständigheterna som har gällt under året med den rådande pandemin och har varit till nytta för stadsdelsnämndens politiker.

Stadsdelsförvaltning Lundby

Rickard Vidlund

Märta Lycken

Tf stadsdelsdirektör

Tf stabs- och kommunikationschef